

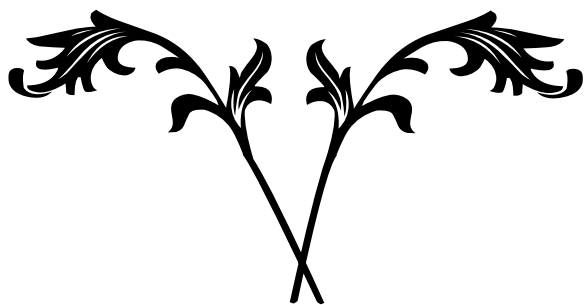
Miguel de Cervantes y Saavedra

DON QUIJOTE

Díl 1.

LEDA

ČÁST I.

KNIHA
PRVNÍ

Vévodovi de Béjar

*Markýzi de Gibraleón, hraběti de Benalcázar
a Bañares, vikomtu obce Alcoceru,
pánu na Capillu, Curielu a Burguillosu.*

Doufaje v dobré přijetí a čest, již Vaše Excellence prokazuje všemožným knihám jakožto velmož podporující krásná umění a nejvíce ta, jež svou vznešenost neponižují k službě a pro zalíbení davu, rozhodl jsem se vydat na světlo *Důmyslného rytíře dona Quijota de la Mancha* pod ochranou nejskvělejšího jména Vaší Excellence a prosím s úctou, již jsem povinen tolikेरé velikosti, abyste jej laskavě přijal pod svou ochranu, aby ve vašem stínu, ač nemá oné vzácné ozdoby elegance a učenosti, již bývají odívána díla složená lidmi znalými, odvážil se zjevit se beze strachu před soudem mužů, kteří neomezují se hranicemi své nevědomosti co nejpřísněji a co nejnespravedlněji odsuzují cizí práce; a dopřeje-li moudrost Vaší Excellence

zraku mé dobré vůli, naději se, že nepohrdne skrovností mé pokorné služby.

Miguel de Cervantes Saavedra

Předmluva

Čtenáři, jenž máš dost volného času! Můžeš mi uvěřit bez přísahy, že bych si přál, aby tato kniha, dítě vtipu, byla nejhezčí, nejpůsobivější a nejbystřejší na světě. Ale nemohl jsem se vyhnout zákonu přírody, podle něhož každá věc zplodí opět jen věc sobě podobnou. A co tedy mohl ze sebe vydat můj neplodný a neučený duch, než příběh o bytosti vyschlé, vráscitě, svéhlavé a plné různých myšlenek, které nikdy druhému do hlavy nepřijdou? Vždyť jsem jej ostatně zplodil ve vězení, kde se usídlilo veškeré nepohodlí a kde vyhledaly svůj útulek všechny smutné vzdechy světa. Klid, milé místo, příjemnost venkova, jas oblohy, zurčení potoků, duševní pokoj velmi napomáhají, aby se i nejneplodnější Múzy staly plodnými a daly světu děti, jež ho naplní údivem a spokojeností. Stává se, že má otec syna nehezkého a bez půvabu, avšak láska, kterou k němu cítí, mu klade závoj před oči, aby neviděl jeho nedostatky, ale pokládal je naopak za chytrost a líbeznost a vypravoval o nich přátelům jako o vtipu a nadání. Ale já, ač se zdám otcem, jsem pouze otčímem dona Quijota, nechci se dát po proudu zvyku, ani tě prosit téměř se slzami v očích, jako jiní činí, milý čtenáři, abys odpustil nebo si zastřel chyby, jež na tomto mém synovi uhlídáš; a poněvadž nejsi ani jeho příbuzným, ani přítelem a máš svoji duši ve svém těle a svobodnou vůli jako malovanou, a jsi ve svém domě pánem, jako je král pánem svých daní, a víš,

co se všeobecně říká: že pod svým pláštěm jsem já králem (což tě zbavuje a zprošťuje všech ohledů a povinností), můžeš říct o tomto příběhu vše, co se ti uzdá, bez obav před pomluvami, budeš-li ho hanět, bez nadějí na odměnu, budeš-li ho chválit.

Chtěl bych ti ho dát holý a nahý, bez okrasné předmluvy, bez nespočetných obvyklých sonetů, epigramů a chvalozpěvů, jež se pravidelně kladou na počátek každé knihy. Neboť ti povím, že ačkoliv mne stálo hodně námahy složit tento příběh, nepokládám to za tak namáhavé jako napsat úvod, který právě čteš. Mnohokrát jsem vzal pero, abych ho napsal, a zase jsem je odložil, nevěda co napsat. A když jsem tak jednou byl zamyšlený, papír před sebou, pero za uchem, loket na psacím stole a tvář v dlaních, a přemítal, co bych řekl, vstoupil pojednou kterýsi můj přítel, vtipný a moudrý, a ten vida mě v úvahách, tázal se po příčině; nezakrýval jsem mu ji a řekl jsem, že myslím na předmluvu k příběhu o donu Quijotovi a že mě to tak trápí, že bych ji nejraději nepsal, a dokonce ani nevydal na světlo Boží slavné výkony vznešeného rytíře. Neboť jak chcete, abych se nestrachoval, co řekne ten starý zákonodárce zvaný obecnstvo, až uvidí, že se po tolika letech spánku v tichu zapomnění znovu nyní objevuji, obtížen nákladem tolika roků věku, s vypravováním suchým jako rákos, nevyvalázavým, špatného stylu, chudým na vtip, prostým vzdělání a učnosti, bez vysvětlivek na okraji a bez poznámek na konci knihy; vždyť vídám, že jiné knihy, i vymyšlené a světské, jsou plné výroků Aristotelových, Platónových i celé řady filozofů, jež čtenáři obdivují a pokládají potom jejich autory za sečtělé, vzdělané a výmluvné. A když pak citují ještě Písmo svaté! To řeknou čtenáři přímo, že to jsou opravdoví svatí Tomášové a jiní církevní doktoři, neboť oni dovedou při tom zachovat tak důmyslně zdání slušnosti, že když vám vykreslí záletného milence, hned na druhé stránce vám udělají křesťanské kázáníčko, které je radost slyšet nebo číst. Toto všechno má mé

knize scházet, neboť není, co bych na okraji vysvětloval, ani k čemu bych na konci připojoval poznámky, ba ani nevím, které spisovatele v ní napodobím, abych je uvedl na začátku, jak se to dělá, a podle abecedy, počínaje Aristotelem a konče Xenofónem a Zoylem nebo Zeuxisem, ačkoli jeden byl utrhač a druhý malíř. Také budou mé knize chybět na počátku sonety, alespoň sonety, jejichž autory by byli vévodové, markýzi, hrabata, biskupové, dámy nebo nejslavnější básníci. Ostatně vím, že kdybych o ně požádal dva nebo tři přátele, kteří se v tom vyznají, dali by mi je, a takové, že by se jim nevyrovnaly sonety básníků ve Španělsku nejslavnějších.

„Zkrátka, pane můj a příteli,“ pokračoval jsem, „míním, aby pan don Quijote zůstal pochován v archivech manchských, až nebesa nadělí někoho, kdo by ho vyzdobil vším, co mu schází, neboť já se k tomu necítím povolán pro svou nedostatečnost a malé vzdělání a protože jsem od přírody bázlivý a příliš lenivý, než abych šel hledat autory, kteří by řekli, co já sám neumím. Odtud to zamyšlení a napětí, v němž jste mě našel.“ Když to přítel slyšel, pleskl se do čela, a poté co se notně nasmál, řekl: „Na mou duši, brachu, teď vidím, že jsem se mýlil po celou dlouhou dobu, co vás znám, neboť jsem vás pokládal za rozumného a v skutcích rozvážného. Ale teď je mi jasné, že k tomu máte tak daleko jako země k nebesům. Jak je možné, aby věci tak nedůležité a lehce napravitelné byly s to zastavit a do nesnází uvést ducha tak zralého jako váš, tak zvyklého překonávat větší obtíže než tyto? Věřu, to nepochází z neobratnosti, ale z přílišné lenosti a nerozumu. Chcete se přesvědčit, že mám pravdu? Dejte pozor a uvidíte, jak mžiknutím oka rozptýlím všechny vaše nesnáze a napravím všechny nedostatky, o nichž mluvíte, že vás zdržují a odstrašují vydat na světlo Boží historii vašeho slavného dona Quijota, zrcadla a slunéčka všeho bludného rytířstva.“ „Mluvte,“ odvětil jsem naslouchaje mu, „jak hodláte zaplnit prázdnotu mého strachu

a objasnit zmatek mé nesnáze?“ A on zase na to: „Především, co se týká znělek, epigramů a chvalo zpěvů, které vám chybějí na začátku a mají být od lidí vážených a slavných: tomu lze odpomoci tím, že vy sám si dáte trochu práce a napíšete je, načež je můžete pokřtít a pojmenovat, jak si budete přát; přičtete je knězi Janu z Indie nebo císaři trapezuntskému, o nichž, jak vím, se povídá, že byli slavnými básníky. A pakliže nebyli a nějací pedanti a školometi by za vašimi zády reptali a měli námítky, nedělejte si z toho svědomí, protože, i když dokážou, že jste lhal, ruku, jíž jste psal, vám za to neuseknou. Co se týče citování knih a autorů, odkud jste vybral výroky a sentence pro svou historii, stačí, když se jich na vhodném místě vyskytne několik, buď latinských, které znáte z paměti, nebo které aspoň snadno vyhledáte, jako například, až budete pojednávat o svobodě a otroctví:

„Non bene pro toto libertas venditur auro“

(„Svobodu prodat nelze za všechno zlato“), a na okraji citujte Horáce, či kdo to napsal. Budete-li jednat o moci smrti, vrazte tam:

*„Pallida mors aequo pulsat pede
Papeurum tabernas, regumque turres.“*

(„Bledá smrt stejným krokem drtí chaty chudáků i hrady králů.“) Jestliže o lásce a přátelství, které máme mít podle Božího přikázání i pro nepřátele, pomozte si přímo Písmem svatým, což bude bez jakékoliv námahy, a uveďte přinejmenším slova samého Boha: *„Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros“* (Já pak vám pravím, milujte i nepřátele své!) Jestliže o zlých úmyslech, pomozte si evangeliem: *„De corde exeunt cogitationes malae“* (Zlé myšlenky vycházejí ze srdce). A jestli konečně

o nestálosti přátel, máte tu Platóna, který vám poskytne svoje dvojverší:

*„Donec eris felix, multos numerabis amicos,
Tempora si fuerint nubila, solus eris.“*

(„Pokud budeš šťastný, budeš čítat četné přátele. Přijdou-li časy zlé, zůstaneš sám.“) A pro tyto latiníky a jiné budou vás mít za učence, což dnes není malou ctí a malým prospěchem. Co se týká poznámek na konci knihy, můžete si jistě vést takto: zmíníte-li se v knize o nějakém obrovi, hleďte, aby to byl Goliáš, a máte tu hned velkou poznámku, ač vás to nic nestálo, neboť můžete napsat: Obr Goliáš nebo Goliat byl Filištín, jehož pastýř David zabil ranou kamenem v údolí Terebintském, jak vypravuje v Knize králů, v kapitole, kterou si najdete. Potom, abyste se ukázal jako muž znalý učenosti světské a kosmografie, hleďte, aby se ve vaší knize jmenovala řeka Tajo, a hned byla tak nazvaná po jednom španělském králi; pramení tam a tam a vlévá se do oceánu, líbajíc hradby slavného města Lisabonu a má se za to, že je zlatonosná, atd. Budete-li pojednávat o lupičích, povím vám příběh o Cacovi, ten umím nazpaměť. Jestliže o přelétavých ženských, máte tu biskupa montonédského, který vám poskytne Lamii, Laydu a Floru, o nichž zmínka vám dodá velké víry. Pakliže o ukrutnicích, Ovidius vám dodá Médeu, když o kouzelnících a čarodějkách, Homér má Kalypsó, Vergilius Kirké. Bude-li řeč o statečných vojevůdcích, Julius Caesar vám poskytne sám sebe ve svých *Žápisích* a Plútarchos vám dodá tisíc Alexandrů. Budete-li pojednávat o lásce, stačí znát krapet italštinu a León Hebreo vám příkladů naloží vrchovatě; a nechcete-li odbíhat do ciziny, máte doma Fonseca *Lásku Boží*, kde se uvádí vše, co vy i ten nejchytřejší mohl by si v tom ohledu jen přát. Zkrátka, snažte se toliko vyjmenovat ve své knize tato jména a uvést historie,

jež jsem tu vyčetl, a nechte mě opatřit přípiscky a poznámky a slibuji vám, že zaplním všechny okraje stránek a spotřebuji čtyři poslední archy knihy.

Zmíním se ještě o uvádění autorů, jež ostatní knihy pěstují a jež vaší knize chybí. Odpomoci tomu lze velmi snadno, protože stačí vyhledat knihu, která je všechny obsahuje od A až do Z, jak říkáte. Celý ten abecední seznam opíšete do své knihy: na tom málo záleží, že bude jasně patrné, že jste je vlastně vůbec nepotřeboval užívat; snad se najde nějaký přihlouplý dobrák, který uvěří, že jste je v té prosté a jednoduché historii použil všechny. A když to nebude dobré k ničemu jinému, alespoň ten obsáhlý seznam autorů dodá neočekávaně knize autoritu; a nikdo se nepůjde přesvědčit, užil-li jste jich, nebo ne, protože o to nejde. Ostatně, soudím-li správně, tato vaše kniha nepotřebuje vůbec věci, které říkáte, že jí scházejí, neboť je celá výpadem proti rytířským knihám, na něž si nikdy nevzpomněl Aristoteles, ani je nejmenoval svatý Basil, ani je neznal Cicero; jejich vymyšlených nesmyslů se netýkají zákony přesné pravdivosti ani pozorování hvězdářská, nemají pro ně důležitost měření geometrická ani vyvrácení argumentů rétorických; vaše kniha nemá, proč by komu kázala a mísila při tom věci božské s lidskými, což je směšování pro křesťanský rozum nezdravé. Jejím úkolem je jen všimati si toho, o čem píše, a čím dokonaleji to se stane skutkem, tím lepší bude spis. A poněvadž si vaše dílo klade za účel jen potření vlivu a autority, kterou mají na světě u prostých lidí rytířské knihy, je zbytečné dožebravat se výroků filozofů, božských rad Písma, báchorek básníků, obratů řečníků, zázraků svatých, a je lépe hledět, aby vaše řeč a věta plynula zvučně a slavnostně, slovy bohatými významem, poctivými a řádně umístěnými, vyjadřujíc vaše myšlení nejdokonaleji, jak se vám podaří a jak bude možné, a abyste své myšlenky nezaplétal a nezatemňoval. Snažte se také, aby, bude-li vaši knihu číst smutný, byl pohnut

k smíchu, smíšek aby se smál ještě víc, hlupák aby se neurazil, důvtipný aby byl udiven autorovou vynalézavostí, vážný aby jí nepohrdal a rozumný aby ji nepřestával chválit. Zkrátka a dobře, usilujte o to, strhnout neblahou věž rytířských knih, odmítaných jedněmi, vychvalovaných četnějšími. A podaří-li se vám to, nedokážete málo.“

Vyslechl jsem příteleva slova velmi tiše a jeho vývody se mi vtiskly do mysli tak, že jsem je bez odporu schválil a usmyslel jsem si složit úvod z nich samých. Poznáš v něm, milý čtenáři, rozumnost mého přítele a štěstí, jež jsem měl, když jsem našel v čas potřeby takového rádce; poznáš též, jaká je pro tebe úleva nalézt zcela jednoduchou a nezapletenou historii slavného dona Quijota de la Mancha, o němž se všichni obyvatelé roviny Montielské domnívají, že byl nejcudnějším milencem a nejstatečnějším rytířem z těch, které bylo za mnoho let v onom kraji vidět. Nemíním vynášet službu, již ti prokazují, když tě seznamují s tak pozoruhodným a váženým rytířem; ale chtěl bych, abys mi poděkoval za to, že ti představím slavného Sancha Panzu, jeho zbrojnoše, na nějž, po mém zdání, jsem snesl všechny zbrojnošské půvaby roztroušené po spoustě lichých rytířských knih. Nyní, ať ti Bůh dá zdraví a na mne kéž nezapomene! Vale!

Kapitola I.,

jež líčí stav a působení slavného rytíře dona Quijota de la Mancha

V jedné osadě manchského kraje, na jejíž jméno si nechci vzpomenout, žil před krátkým časem rytíř z rodu těch, kteří mívají na stojanu kopí, starý štít, hubenou kobylu a honičího psa. K obědu míval nejčastěji hovězí, málo skopové, k večeri studené maso na koření, v sobotu jídal slaninu s vejci, v pátek čočku, v neděli nějaké holoubě na přilepšenou a na to šly tři čtvrti jeho příjmů. Zbytek padl na kabát z černého sukna, na sametové sváteční kalhoty a sametové střevíce; ve všední den nosil šat z obyčejného sukna domácího. Měl doma hospodyni, jíž bylo přes čtyřicet let, neteř, jíž nebylo ještě dvacet, a sluhu, který mu sedlal herku a zahradničil. Našemu šlechtici bylo asi tak padesát: byl pevně stavěný, suchý, v líci hubený, vstával za úsvitu a rád chodil na lov. Jmenoval se prý Quijada nebo Quesada (spisovatelé, kteří o té věci píší, nejsou zajedno); nám

se zdá pravděpodobné, že jeho příjmení bylo Quijana. Ale to pro nás není důležité: stačí, když se naše vyprávění neuchýlí ani krok od pravdy.

Nuže, je třeba vědět, že tento šlechtic se oddával za svých volných chvil (a to bylo vlastně po celý rok) četbě o rytířských dobrodružstvích, a to s takovou vášnivou chutí, že téměř úplně zapomínal na lov i na řízení svého statku. A došel ve své nesmyslné dychtivosti tak daleko, že prodal mnoho měr orných polí, aby si mohl nakoupit romány o rytířích. Snesl do svého domu všechny, jež bylo lze sehnat, a ze všech se mu žádné tolik nelíbily jako ty, které složil pověstný Feliciano de Silva. Jasnost jeho řeči a jeho složité myšlenky se mu zdály být přímo perlami, nejvíc když četl ona vyznání lásky a vyzvání k souboji a potkával věty jako tato: „Smysl nesmyslu, jímž týráte mou mysl, mou mysl bolí a dává smysl mému nářku na vaši krásu,“ anebo: „Vznešená nebesa, která vaši božskost božsky obklopují hvězdami a činí vás záslužnou zásluh, kterých vaše urozenost zaslouží.“

Z takovýchhle a podobných řečí ztrácel ubohý rytíř rozum, nespál a jen se snažil jim porozumět a proniknout k jejich smyslu, ač by jej nenalezl a nerozuměl jim ani sám Aristoteles, kdyby jen proto vstal z mrtvých. Nebyl moc spokojen ranami, jež don Belianis dával a dostával, poněvadž se domýšlel, že i kdyby ho ošetřovali ti nejlepší mistři, musel by přece jen mít obličej i tělo plné jizev a šrámů. Ale zato si na autorovi pochvaloval, že ukončil své dílo slibem nekonečných dobrodružství, a mnohokrát dostal chuť vzít pero a dokončit je, jak se tam slibuje: byl by tak bezpochyby učinil, kdyby ho od toho neodvedly jiné, nestálé a významnější myšlenky. Často se přel s farářem osady (jenž byl člověkem učeným, neboť dosáhl hodnosti v Siguenze) o tom, kdo byl lepším rytířem, Palmerin Anglický nebo Amadis Waleský; ale mistr Mikuláš, holič z téže vesnice, tvrdil, že se nikdo nevyrovnal rytíři de Febo,

nanejvýš že by se s ním mohl měřit don Galaor, bratr Amadise Waleského, rytíř dokonalý v každém směru: nebyl to prý žádný titěra, ani tak stále uplakaný jako jeho bratr, a statečností se mu také vyrovnal.

Zkrátka, zajedl se tak do svého čtení, že četl v noci od světla do světla a ve dne od tmy do tmy: a od toho nevyspání a ustavičné četby mu vyschl mozek tak, že ztratil rozum. Jeho fantazie se naplnila vším, co se dočetl v knihách, čarami, hádkami, bitvami, souboji, zraněními, dvorností, láskami, mukami a nemožnými nesmysly; a tak si nasadil do hlavy, že celá ta spleť vymyšlených bajek, jež četl, byla pravda, že nakonec pro něj nebylo na světě nic jistějšího. Říkával, že Cid Rui Díaz byl velmi dobrý rytíř, ale že se musí schovat před rytířem Ohnivého meče, který jednou ranou rozťal vedví dva zuřivé a nesmírné obry. Víc se mu už líbil Bernardo del Carpio, protože v údolí Roncesvalském zabil začarovaného Rolanda, uchýliv se ke lsti, jíž užil Herkules, aby zardousil Antaia, syna Země. Velmi pěkně mluvil o obru Morgantovi, poněvadž, třebaže pocházel z rodu obrů, obyčejně nadutých a nehorázných, byl přívětivý a dobře vychovaný. Ale nade všechny si cenil Reynalda de Montalvan, hlavně když si ho představoval, jak činí výpady z hradu, olupuje, koho dopadne, a jak prý ukradl v Allende sošku Mohamedovu, celou ze zlata. Byl by dal svou hospodyní a ještě neteř k tomu, kdyby mohl kopnout zrádce Galalona.

Když už byl jeho rozum tak popletený, napadla ho nejpodivnější myšlenka, na jakou kdy na světě blázen přišel, totiž, že je vhodné a nutné jak pro rozmnožení jeho cti, tak pro dobro země, aby se stal potulným rytířem, vyrazil do světa na koni a ozbrojen, hledat dobrodružství a napodobit vše to, o čem se dočetl, že potulní rytíři konali: napravovat křivdy a účastnit se nebezpečných příběhů, jejichž zdarem by došel věčného jména a slávy. Ubožák se už viděl za zdatnost svého ramene nejméně s korunou trapezuntského císaře na hlavě: a tak ponoukán

svou přepodivnou zálibou v těchto příjemných smyšlenkách, spšíšil si uvádět svoje přání v skutečnost.

Ze všeho nejdříve vyčistil zbroj po svých pradědečcích, jež se zrezivělá a pokrytá mechem válela po dlouhá staletí zapomenutá v koutě. Vyčistil ji a spravil, jak se jen dalo; ale viděl, že mnohé na ní chybí, jmenovitě že neobsahuje helmů s hledím, ale pouhou přilbu: zde však pomohl jeho důmysl, a vyřezal dolní část helmice z tuhého papíru, takže spojena s přilbou se podobala helmici úplné. Je ovšem pravda, že chtěje vyzkoušet její pevnost a odolnost proti sečné ráně, vytáhl meč, ťal do ní dvakrát a hned první ranou zničil rázem vše, co lepil dlouhý týden: snadnost, s jakou z ní nadělal kousky, ho přece jen trápila, a aby se proti tomu nebezpečí pojistil, upevnil novou helmů, do níž se dal, uvnitř několika železnými pruty; teď byl konečně spokojen s její odolností, a aniž ji podrobil další zkoušce, přijal ji do své zbroje a pokládal za nejdokonalejší helmici s hledím.

Potom si šel prohlédnout svého koně, a ačkoliv měl mozolů víc, než je čtyřáků do reálu, a víc chyb než herka Gonelova, rytíři se zdálo, že se mu nevyrovnejí ani Alexandrův Bukefalos, ani Cidův Babieca. Čtyři dny myslel jen, jaké mu dát jméno: protože (jak si říkal sám pro sebe) by nebylo rozumné, aby kůň rytíře tak slavného a ostatně sám sebou tak ušlechtilý byl bez významného jména, a snažil se vymyslet je tak, aby hlásalo, čím kůň byl dřív, než náležel potulnému rytíři, a čím je nyní: neboť bylo velmi náležité, aby, když přece její pán mění svůj stav, také kobyla změnila jméno a přijala nové a zvučné, odpovídající novému řádu a povolání: a tak po mnoha jménech, jež utvořil, přeměnil, zavrhl, slepil, rozlepil a zase sestavil ve své paměti a obraznosti, ho nakonec nazval Rocinantem, jménem podle něho vznešeným, zvučným a stejně zřetelně napovídajícím, že byl dosud pouhou herkou, že však nyní je prvním ze všech koní světa.

Když tedy dal svému koni tak hezké jméno, chtěl pojmenovat ještě sám sebe a přemýšlením o tom strávil nový týden; nakonec se nazval don Quijote: podle něhož, jak bylo řečeno, usoudili autoři této pravdivé historie, že se bezpochyby jmenoval Quijada, a ne Quesada, jak mu chtěli namluvit jiní. Ale jelikož si vzpomněl, že statečnému Amadisovi nestačilo jmenovat se jen tak suše Amadis, nýbrž že k tomu připojil i jméno svého království a vlasti, již chtěl proslavit, a říkal si Amadis Waleský, rozhodl se i on, jako dobrý rytíř, vést si po jeho příkladu a zvat se donem Quijotem z La Mancha, čímž podle svého mínění velmi zřetelně označoval svůj rod i vlast, poctěnou tím, že si z ní vzal přídomek.

Zbraň vycíděnou, místo přilby helmici s hledím, koně pojmenovaného a sebe pokřtěného, pochopil, že mu již neschází nic než najít si dámu a zamilovat se do ní: neboť potulný rytíř bez lásky, toť strom bez listí a plodu a tělo bez duše. Říkal si: „Jestli se pro své hříchy nebo na své štěstí setkám s nějakým obrem, jak se bludným rytířům stává, a srazím jej prvním útokem nebo jej v půli rozetnu či přemohu a zajmu, nebude-li pak dobré mít, komu bych ho poslal darem, aby vešel, padl na kolena před mou sladkou paní a řekl pokorným a odevzdaným hlasem: paní, jsem obr Caraculianbr, pán ostrova Malindranie, kterého v boji přemohl rytíř, jemuž navždy budiž chvála, don Quijote de la Mancha, jenž mě poslal, abych se představil vaší milosti a odevzдал se do jejích služeb.“ A jak se zaradoval náš rytíř, když takto pro sebe promluvil a hlavně když našel, koho nazvat svou dámou! Podle obvyklého mínění žilo prý v nedaleké vesnici velmi hezké selské děvče, do něhož byl po čas zamilován, aniž to ovšem ona kdy zvěděla a starala se o to. Jmenovala se Aldonza Lorenzová, a právě tu si usmyslel nazvat paní svých myšlenek; a hledaje pro ni jméno, jež by nečinilo hanbu jeho jménu a připomínalo by jméno princezny nebo velké dámy, pojmenoval ji Dulcinea z Tobosa, protože z Tobosa

pocházela: jméno podle jeho mínění zvučné, nezvyklé a významné jako všechna ostatní, která dal sobě a svým věcem.

